

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Zemaníkovej a členiek senátu JUDr. Evy Hudobovej a Mgr. Lubomíry Kúdelovej v právnej veci navrhovateľa: C., a s., M., P., B., zast. J., advokát, M., X. B., proti odporcovi: I., J., D., zast. M., advokát, Advokátka kancelária G., X. B., **o určenie právneho dôvodu a výšky pohľadávky vo výške 218 998,79 eur (6 597 557,60 Sk)**, o odvolaní odporcu proti rozsudku Krajského súdu v B. č. k. 8Cbi/4/2006-73 zo dňa 12. marca 2008, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v B. č. k. 8Cbi/4/2006-73 zo dňa 12. marca 2008 p o t v r d z u j e .

Navrhovateľovi trovy odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v B. napadnutým rozsudkom určil, že pohľadávka navrhovateľa vo výške 6 597 557,60 Sk vo vyrovnacom konaní č. k. 5V 1/05 vo veci dlžníka: I., J., D., je po práve. Odporca je povinný zaplatiť navrhovateľovi 10 000,- Sk súdneho poplatku do 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že navrhovateľ svojim podaním doručeným súdu dňa 27. 01. 2006, uplatnil proti odporcovi právo na určenie právneho dôvodu a výšky pohľadávky.

Oprávnenosť svojho nároku odôvodnil tým, že Krajský súd v B. uznesením č. k. 5V 1/05 zo dňa 04. 10. 2005, rozhodol o povolení vyrovnania. Súd uznesením zároveň vyzval veriteľov, aby svoje nároky prihlásili písomne alebo ústne do protokolu do 10 týždňov odo dňa vyvesenia uznesenia na úradnej tabuli súdu. Navrhovateľ si prihláškou zo dňa 12. 12. 2005, prihlásil do vyrovnacieho konania voči odporcovi svoju pohľadávku v celkovej výške 11 752 608,32 Sk, z titulu ručiteľského záväzku voči odporcovi. Právnym dôvodom vzniku pohľadávky voči odporcovi bol jeho ručiteľský záväzok za splatenie úveru s prísl. poskytnutého na základe úverovej zmluvy č. 74/073713/7 zo dňa 06. 02. 1998, uzatvorenej medzi S., a. s., S., B. a I. a na základe úverovej zmluvy č. 74/074369/7 zo dňa 18. 12. 1997 medzi S., a. s., S., B. a I. a J.. Odporca v zmysle § 303 Obch. zák. prevzal ručenie za splatenie vyššie uvedených úverov v celom rozsahu. S., a. s., S., B., obidve pohľadávky postúpila Zmluvou o postúpení zo dňa 07. 12. 2005 na navrhovateľa. Na vyrovnacom pojednávaní dňa 20. 12. 2005 vyrovnací správca, ako aj odporca, popreli právny dôvod, aj výšku celej prihlásenej pohľadávky z dôvodu, že postúpenie pohľadávky nebolo odporcovi, oznámené ani preukázané kvalifikovaným spôsobom. Navrhovateľ v zákonnej lehote podľa § 59 ods. 4 ZKV, podal na základe výzvy súdu č. k. 5 V 1/05 zo dňa 22. 12. 2005 žalobu o určenie, že jeho pohľadávka vo výške 6 597 557,60 Sk, je po práve. V tomto konaní ide o časť nevykonateľnej popretej pohľadávky vo výške 6 597 557,60 Sk vyplývajúcej z ručenia za dlžníka z ÚZ č. 74/074369/7 medzi S., a. s. a I. a J.. Je nesporné, že dlžník prevzal ručenie v zmysle § 303 Obch. zák. Pohľadávka vyplývajúca z ÚZ č. 74/074369/7 bola zo strany S., a. s., B., postúpená na navrhovateľa Zmluvou o postúpení zo dňa 07. 12. 2005. Súd zo zväzku navrhovateľa zistil, že navrhovateľ prihlásil svoju pohľadávku prihláškou zo dňa 12. 12. 2005 v lehote podľa § 50 ods. 3 písm. c/ a § 56 ods. 1 ZKV. Spolu s prihláškou priložil aj predmetnú Zmluvu o postúpení. Novému veriteľovi nevznikla povinnosť oznámiť postúpenie pohľadávky ručiteľovi. Jeho postavenie ručiteľa sa totiž postúpením pohľadávky nemení. Podľa § 526 ods. 1 Obč. zák., postúpenie pohľadávky je povinný postupca bez zbytočného odkladu oznámiť dlžníkovi. Oznámením alebo preukázaním postúpenia vzniknú len právne účinky postúpenia voči dlžníkovi a jeho povinnosť plniť novému veriteľovi. Napriek tomu, navrhovateľ ručiteľovi dňa 21. 12. 2005 oznámil, že došlo k postúpeniu pohľadávky. To znamená, že v čase konania vyrovnacieho pojednávania dňa 20. 12. 2005, bol navrhovateľ veriteľom dlžníka. Veriteľom sa stal na základe Zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 07. 12. 2005. Okrem toho žiadne

ustanovenie týkajúce sa vyrovnania nerieši otázku, dokedy môže dôjsť k zmene veriteľa ako je to u konkurzného konania (§ 7 ods. 4 ZKV). Sám súd C., a. s., M., B., ako veriteľ akceptoval, o čom svedčí i to, že výzvou zo dňa 15. 12. 2005, ktorú dlžník osobne prevzal 15. 12. 2005, vyzval dlžníka aby sa vyjadril, či jednotlivé pohľadávky, popiera. Už v tom čase teda dlžník vedel o postúpení pohľadávky zo S., a. s., B. na C., a. s., M., B., hoci novému veriteľovi nevznikla povinnosť oznámiť postúpenie pohľadávky ručiteľovi. V konaní bolo preukázané, že navrhovateľ vyzval dlžníka – I. a E. na splnenie záväzku žalobnými upomienkami zo dňa 09. 10. 1998 a 01. 06. 1999. Takisto bolo preukázané, že i samotný odporca bol dňa 09. 10. 1998 a 01. 06. 1999, vyzvaný na úhradu pohľadávky za dlžníka v lehote 10 dní od doručenia upozornenia. Na vznik povinnosti ručiteľa splniť záväzok namiesto dlžníka, nie je rozhodujúce súdne vymáhanie od dlžníka. Preto pre rozhodnutie súdu nemá význam ani skončenie súdneho konania vedeného na Krajskom súde v B. č. k. 49 Cb 24/2001. Pokiaľ ide o námietku odporcu, že žaloba mala byť podaná i voči vyrovnaciemu správcovi, ktorý takisto poprel pohľadávku, súd dospel k záveru, že žaloba nemusela byť podaná i proti vyrovnaciemu správcovi. Popretie pohľadávky vyrovnacím správcom, nemá vo vyrovnaní také dôsledky, ako je to v prípade popretia pohľadávky správcom konkurznej podstaty pri prieskumnom pojednávaní. Súvisí to s tým, že na vyrovnacieho správcu neprechádza v rozhodujúcom rozsahu dispozícia s dlžníkovým majetkom. Popretie pohľadávky vyrovnacím správcom bude v dôsledku toho pripadať do úvahy predovšetkým v prípadoch, kedy prihlásenú pohľadávku nepoprel dlžník napriek tomu, že by ju poprieť mal. Zákon nepredpokladá, že v dôsledku popretia pohľadávky správcom bude vyvolaný spor. Rozdiel medzi týmto sporom a sporom o určenie pravosti, výšky a poradia pohľadávok popretých pri prieskumnom pojednávaní v rámci konkurzu je v tom, že výsledok sporu vedeného podľa § 59 ZKV, nemá bezprostredný vplyv na ďalší priebeh a výsledok vyrovnacieho konania. Nositeľ popretej pohľadávky, ak bude v spore úspešný, bude uspokojený mimo vyrovnania z prostriedkov zložených v súdnej úschove. Ustanovenie § 59 ods. 4 ZKV stanovuje súdu povinnosť určiť veriteľovi popretej pohľadávky lehotu na jej uplatnenie. Navrhovateľ bol súdom výzvou zo dňa 22. 12. 2005 vyzvaný na podanie žaloby len voči dlžníkovi a nie aj voči vyrovnaciemu správcovi. Na základe vyššie uvedených skutočností bolo žalobe vyhovené v plnom rozsahu. Podľa § 59 ods. 4 ZKV, navrhovateľ je oprávnený po právoplatnosti tohto rozhodnutia, požiadať súd o uvoľnenie zabezpečenej sumy, ktorá sa nachádza v úschove

súdu. O trovách konania bolo rozhodnuté podľa § 142 ods. 1 OSP s prihliadnutím na úspech účastníkov v konaní. Trovy konania pozostávajú zo súdneho poplatku 10 000,- Sk.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa podal odvolanie odporca s poukazom na znenie ust. § 205 ods. 2 písm. d/, e/, f/, O. s. p. Podľa jeho názoru krajský súd vec nesprávne právne posúdil, čoho dôsledkom bolo chybné uznanie pravosti pohľadávky navrhovateľa vo výške 6 597 557,60 Sk. V danej veci došlo k nesprávnej aplikácii ust. 307 ods. 3 Obch. zák. Prechod práva z postúpenia, je podľa zákona podmienený jeho oznámením ručiteľovi, k čomu môže dôjsť zo zákona dvoma spôsobmi a to, jednak oznámením zo strany postupcu, alebo tiež postup zo strany postupcu. Bez splnenia tejto zákonnej podmienky nemôže dôjsť k prechodu práv z ručenia. Práva z ručenia na postupníka podľa uvedeného ustanovenia neprechádzajú dňom účinnosti postúpenia, ale momentom účinného oznámenia. Zo strany postupcu ani postupníka nebolo voči nemu do vyrovnacieho pojednávania, ktoré sa v tejto veci uskutočnilo dňa 20. 12. 2005 takéto oznámenie riadne vykonané, a preto má dôvodne za to, že právny nárok z úverovej zmluvy si mohol voči nemu v tomto čase oprávnene uplatniť len pôvodný veriteľ – S., a. s., pričom postupník tak mohol právnym spôsobom urobiť až v ďalšom štádiu konania. Z tohto dôvodu na vyrovnacom pojednávaní dňa 20. 12. 2005, navrhovateľom uplatnené právo nemohol uznať a musel ho poprieť ako to nakoniec urobila aj súdom ustanovená správkyňa. Z podania prihlášky navrhovateľa súd nemohol usúdiť na splnenie tejto zákonnej povinnosti a vyvodiť z nej tie právne účinky, aké vyplývajú zo zákona pri riadnom oznámení postúpenia zabezpečenej pohľadávky ručiteľovi v zmysle ust. 307 ods. 3 Obch. zák. Stotožňuje sa s názorom súdu, že postupník – navrhovateľ túto zákonnú povinnosť síce nemal, ako to nakoniec vyplýva aj zo všeobecnej úpravy postúpenia pohľadávky podľa § 524 a nasl. Občian. zák., pokiaľ však k jej splneniu nedošlo, nemohol si uplatniť nároky z postúpenia zabezpečenej pohľadávky - § 307 ods. 3 Obch. zák. voči ručiteľovi v rozhodnom čase, ale až po oznámení postúpenia. A keďže oznámenie vykonal až po lehote na uplatnenie práva v konkurznom konaní toto právo mu nemalo byť priznané. K zaslaní predmetného oznámenia došlo až po uskutočnení vyrovnacieho pojednávania – dňa 21. 12. 2005, pričom toto oznámenie vôbec neobdržal, pretože na doručenke sa nenachádza jeho vlastnoručný podpis. K nedostatočným a nesprávnym skutkovým zisteniam ohľadne pohľadávky navrhovateľa dospel krajský súd tiež preto, že pre rozhodnutie v tejto veci nepovažoval za významné ani vedenie súdneho sporu o zaplatenie tejto pohľadávky v konaní 49 Cb 24/2001, kde do tohto konania vstúpil už tiež navrhovateľ,

na miesto pôvodného veriteľa – S., a. s. Až po rozhodnutí súdu o pravosti pohľadávky sa od dlžníka dozvedel, že tento pohľadávku navrhovateľa vôbec neuznáva, a to z toho dôvodu, že k naplneniu úverovej zmluvy vlastne nedošlo, pretože úverové prostriedky nikdy neobdržal. Existenciu záväzku hlavných dlžníkov súd neskúmal a to aj napriek tomu, že jej vyriešenie je rozhodné pre posúdenie oprávnenosti nároku navrhovateľa voči ručiteľovi. V prípade totiž, že hlavný záväzok dlžníkov z úverovej zmluvy nikdy nevznikol, nemôže byť platné ani jeho ručenie, ktoré poskytol za jeho splnenie. Nie je možné, aby krajský súd bez vykonania dokazovania o existencii hlavného záväzku, ktorý bol dlžníkmi spochybnení, rozhodoval ako prejudiciálnu otázku len splnenie formálnych náležitostí ručenia a nezaoberal sa rovnako hmotnoprávnymi podmienkami vzniku ručiteľského záväzku, ktorým je existencia záväzku, za ktorý sa ručí. Nie je podložený záver súdu, že žaloba nemusela byť podaná aj proti vyrovnacej správkyňi. Pretože vyrovnací súd vyzval navrhovateľa len na podanie žaloby voči dlžníkovi ako aj z toho dôvodu, že zákon vôbec nepredpokladá, že v dôsledku popretia pohľadávky správcom dôjde k súdnemu sporu. Súd týmto svojím rozhodnutím odňal správkyňi právo byť účastníkom konania vo veci, kde poprela pohľadávku veriteľa, nehovoriac už o tom, že správkyňa tak mohla urobiť aj sama a úplne nezávisle od rozhodnutia dlžníka. Zákon priznáva správcovi rovnako ako dlžníkovi právo na popretie pohľadávky, pričom medzi účinkami popretia či už správcom alebo dlžníkom zákon nerozlišuje. Súd prvého stupňa však priznáva rozdielne účinky popretiu správcom a rozdielne účinky popretiu dlžníkom. Právo na prerokovanie námietok pripúšťa len pre dlžníka. Je otázne, aké stanovisko by zaujal súd, ak by k popretiu pohľadávok došlo len zo strany správcu, pretože podľa jeho stanoviska, by popretie nemalo účinky. Navrhol, aby bolo napadnuté rozhodnutie krajského súdu zmenené a návrh navrhovateľa na určenie pravosti pohľadávky zamietnutý.

Navrhovateľ sa k odvolaniu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. O. s. p.) prejednal vec podľa ustanovenia § 212 ods. 1 O. s. p. a § 214 ods. 2 O. s. p. v znení platnom od 15. októbra 2002 bez nariadenia pojednávania, pretože neboli splnené predpoklady vo veci pojednávať podľa § 214 ods. 1 O. s. p. a dospel k záveru, že odvolanie odporcu nie je dôvodné.

Predmetom odvolacieho konania bolo posúdiť, či súd prvého stupňa rozhodol vo veci na základe dostatočne zisteného skutkového stavu a či vyvodil správny právny záver, keď určil, že pohľadávka navrhovateľa vo výške 6 597 557,60 Sk vo vyrovnacom konaní č. k. 5V 1/05 vo veci dlžníka: I., J., D., je po práve.

Najvyšší súd Slovenskej republiky zistil, že Krajský súd v B. uznesením č. k. 5V 1/05 zo dňa 04. 10. 2005 povolil vyrovnanie dlžníka I., J., D.. Za vyrovnacieho správcu určil J., advokátku. Navrhovateľ prihlásil svoju pohľadávku vo vyrovnacom konaní v lehote prihláškou zo dňa 12. 12. 2005. K prihláške priložil aj Zmluvu o postúpení zo dňa 07. 12. 2005. Vzhľadom na popretie pohľadávky navrhovateľa na vyrovnacom pojednávaní dňa 20. 12. 2005 vyrovnacím správcom, ako aj odporcom z dôvodu, že postúpenie pohľadávky nebolo odporcovi oznámené ani preukázané kvalifikovaným spôsobom, výzvou č. k. 5 V 1/05 zo dňa 22. 12. 2005, súd vyzval navrhovateľa na podanie žaloby o určenie, že jeho pohľadávka vyplývajúca z ručenia za dlžníka z úverovej zmluvy č. 74/074369/7 medzi S., a. s. a I. a L., vo výške 6 597 557,60 Sk, je po práve. Prvostupňový súd vychádzajúc z navrhovateľom predloženej zmluvy o postúpení zo dňa 07. 12. 2005 a prihlášky akceptoval, že navrhovateľ je veriteľom predmetnej pohľadávky. Navrhovateľ preto podal predmetnú žalobu.

Je nesporné, že právnym dôvodom vzniku predmetnej pohľadávky voči odporcovi bol jeho ručiteľský záväzok za splatenie úveru s prísl. poskytnutého na základe úverovej zmluvy č. 74/074369/7 zo dňa 18. 12. 1997 medzi S., a. s., S., B. a I. a J.. S., a. s., S., B., túto pohľadávku postúpila Zmluvou o postúpení zo dňa 07. 12. 2005 na navrhovateľa.

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa stotožnil s právnym názorom krajského súdu, že navrhovateľ na vyrovnacom pojednávaní dňa 20. 12. 2005 bol už veriteľom dlžníka na základe Zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 07. 12. 2005, a preto právny nárok z úverovej zmluvy si mohol voči odporcovi na vyrovnacom pojednávaní oprávnene uplatniť, čo aj urobil. Navrhovateľ prihlásil svoju pohľadávku v lehote prihláškou zo dňa 12. 12. 2005. K prihláške priložil aj predmetnú Zmluvu o postúpení zo dňa 07. 12. 2005. Vzhľadom na popretie pohľadávky navrhovateľa na vyrovnacom pojednávaní dňa 20. 12. 2005

vyrovnacím správcom, ako aj odporcom, navrhovateľ oprávnene podal žalobu o určenie, že jeho pohľadávka vyplývajúcej z ručenia za dlžníka z úverovej zmluvy č. 74/074369/7 medzi S., a. s. a I. a Ľ., vo výške 6 597 557,60 Sk, je po práve.

Najvyšší súd sa stotožnil s právnym názorom krajského súdu, že oznámením alebo preukázaním postúpenia, vzniknú len právne účinky postúpenia voči dlžníkovi a jeho povinnosť plniť novému veriteľovi. Postavenie ručiteľa sa postúpením pohľadávky nemení. Novému veriteľovi nevznikla povinnosť oznámiť postúpenie pohľadávky ručiteľovi – odporcovi.

Relevantné oznámenie postupcu dlžníkovi o postúpení pohľadávky bez ďalšieho zakladá aktívnu legitimáciu postupníka na vymáhanie postúpenej pohľadávky. Súd z takéhoto oznámenia vychádza bez toho, aby ako prejudiciálnu otázku skúmal existenciu a platnosť zmluvy o postúpení.

Je nesporné, že S., a. s., B. prípisom zo dňa 12. 12. 2005 odporcovi oznámila ako postupca – veriteľ, postúpenie predmetnej pohľadávky na navrhovateľa - postupníka C., a. s., B.. Odporca oznámenie prevzal dňa 21. 12. 2005. Prihlášku do vyrovnacieho konania zo dňa 12. 12. 2005, ktorá bola doručená krajskému súdu dňa 13. 12. 2005 podával už navrhovateľ C., a. s., B..

Pokiaľ odporca namieta, že úver nebol čerpaný, v spise na č. k. 8 a 12 sa nachádza aktuálny stav úveru poskytnutého I. a Ľ..

Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatoval, že navrhovateľ preukázal, že uplatnená pohľadávka vo vyrovnacom konaní voči odporcovi je po práve, a preto napadnutý rozsudok krajského súdu, ktorý žalobe vyhovel podľa ust. § 219 O. s. p. ako vecne správny potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 v spojení s ust. § 142 ods. 1 O. s. p. tak, že navrhovateľovi trovy odvolacieho konania nepriznal, pretože mu žiadne nevznikli.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je odvolanie prípustné.

V B. 30. júla 2009

**JUDr. Jana Zemaníková, v. r.
predsedníčka senátu**

Za správnosť vyhotovenia: Zuzana Štofániková